

NOAH 30 ÅR PÅ LANGØYA

Gjenvinning
for fremtiden

Sommerbåten

Naturperlen

Omlegging av
transporten

Ledende

Kompetanse

Innbyggermagasin fra

NOAH

Foto Mark Purnell

Kjære innbygger!

Det du nå holder i hendene er et magasin for deg som bor i Holmestrand, i forbindelse med at NOAH har vært på Langøya i 30 år. Vi håper det kan informere og engasjere, og at du med dette vil bli litt bedre kjent med oss.

Vi som jobber i NOAH her i Holmestrand er utrolig stolte av jobben vår og av Langøya. Vi har derfor ønsket å benytte jubileet til å vise frem hvem vi er og hva vi gjør. Her kan du lære mer om hva som finnes ute på øya av friluftstilbud og

brukes til å restaurere skadet natur. Dette gjøres trygt under strenge reguleringer og nøye overvåkning fra våre myndigheter, og med svært lite bruk av ressurser som energi, vann og kjemiske tilsetninger.

I 1993 bestod Langøya av to enorme kratre etter 100 år med uttak av kalkstein. Etter en intens drakamp fikk staten, sammen med åtte industribedrifter, kjøpt øya og anlagt et nasjonalt mottak for uorganisk spesialavfall. 30 år senere er kraterne nesten gjenoppbygget og den nordre delen ferdig restaurert som friluftsområde. NOAH har fått 30 år med erfaring, og har bygget opp ett av Europas fremste kompetansemiljøer innenfor håndtering av flyveaske. De neste åtte årene skal vi knekke kodene når det gjelder gjenvinning, spesielt fra flyveasken fra forbrenning.

severdigheter, lese om nye gjenvinningsmetoder, oppdatere deg på trafikksituasjonen, og andre lokale prosjekter. Gjennom magasinet går en tidslinje som skisserer opp en spennende historie, Vi starter i år 1610!

NOAHs dyktige medarbeidere har gjennom 30 år utviklet unik kompetanse og prosesser for å utnytte de kjemiske og fysiske egenskapene til enkelte restfraksjoner fra industri og byggeaktivitet, til å stabilisere og nøytralisere andre restfraksjoner. På denne måten blir det som blir mottatt som krevende avfall omgjort til materiale som kan

Vi håper dere liker innholdet. God lesning!

Til slutt ønsker vi dere alle en god sommer og velkommen ut på Langøya med Sommerbåten!

Anders Lægveid
Konseptsjef i NOAH

Tove Sthur Sjøblom
adm. Dir NOAH Solutions

Anders Lægveid

Tove Sthur Sjøblom

1610

Første oppsitter på Langøya

Ca. 1765

Tordenskiolds krutthus settes opp

1912

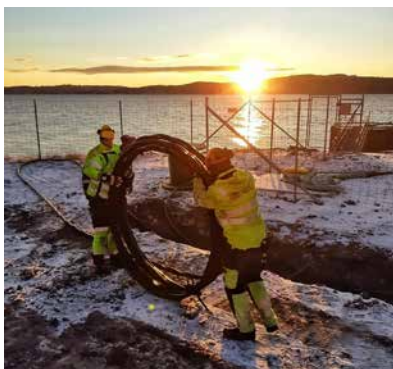
Stiftelse av Langøyas fagforening

1916

Motorbåtforbindelse etableres mellom Holmestrand og Langøya

1922

Strøm til Langøya fra land via sjøkabel.

1950

Kun seks barn med bostedsadresse på Langøya og tiåret man begynte å sprengre under havnivå

1952

Christiania Portland Cement (Norcem) kjøper en liten passasjerbåt "Kalkfjell"

1955

Nytt steinknuseri

1956

Langøya skole avvikles

Skulpturpark

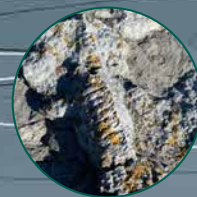
Krutthuset

Gjerde mot industriområdet

Naturreservat

Fossiler

Toalettbygg

Padlehuber med
oppheng til hengekøyerØnsket småbåthavn for
30 båter.Eksisterende brygge med badestige.
Anløp for Sommerbåten

NOAHs kjerneoppgave er å ta imot, behandle og forsvarlig lagre uorganiske overskuddsmasser med ulike forurensningsgrad. Siden 1970-årene har forbrenningsanlegg, prosessindustri og annen industri ikke havnet i naturen. Massene brukes som byggemateriale for å rehabilitere naturen med kalksteinsdrift.

Les mer på www.noah.no og følg oss på Instagram @vipaalangoya

Silo for flyveaske

Testsenter for
gjenvinningsteknologi

Stein-/askelageret

Naturreservat

Brygge

Sydbruddet, ferdig restaurert og åpent
friluftsområde innen 2034

Avvanningsanlegg, ferdig i 2024

Bilferje

Administrasjons- og kantinebygg

Vi er stolte av å ha mange yrkesgrupper representert blant våre rundt 90 ansatte i Holmestrand og på Langøya. Hos oss finner du alt fra lærlinger til ansatte med doktorgrad. I tillegg til de fast ansatte har vi også innleide renholdere, geologer, botanikere, kantinepersonell, elektrikere og prosjektledere, for å nevne noen. Sande-baserte Kjeldaas er vår hovedentreprenør med om lag 25 ansatte på øya daglig. Bli kjent med noen av våre ansatte og se hvilke yrker de representerer.

Tone

Kjemiker

Bor på Nøtterøy

Kenneth

Elektriker (innleid)

Bor i Sande

Haakon

Prosessingeniør

Bor i Holmestrand

Sunniva

Logistikk

Bor i Sande

Svanhild

HR

Bor i Holmestrand

Helga

Myndighetskontakt

Bor i Tønsberg

Kristofer

Klimarådgiver

Bor i Holmestrand

Widuramina

Forsker

Bor i Porsgrunn

Daniel

Mekanikerlærling

Bor i Sande

1967

De to siste familiene bosatt på Langøya flytter til Holmestrand

1985

Kalksteinuttaket avsluttes og deponeringen av kisaske starter

1989

Behandlingen av avfallssyre fra Kronos Titan starter

1991

Norsk Avfallshåndtering AS etableres av myndighetene

Ola

Controller
Bor i Sande

Trude

Innkjøper
Bor i Sande

Tore

Dataingeniør
Bor i Holmestrand

Sahim

Maskinfører
Bor i Drammen

Frode

Prosjektleder
Bor i Holmestrand

Kim

Driftsoperatør (lærling)
Bor i Sandefjord

Tommy

Faglavorant
Bor i Holmestrand

Pelle

Selger
Bor i Odense

Kasper

HMS
Bor i Holmestrand

Helene

Kommunikasjon
Bor i Lørenskog

Marianne

Regnskap
Bor i Holmestrand

Carl-Fredrik

Industrimekaniker
Bor i Sande

1992

Bellona blokkerer havna på Langøya

1993

NOAH kjøper Langøya fra Norcem. Langøya ble satt på kartet med en synlig gassky etter sammenblanding av to typer syre.

1995

Nytt kontorbygg med kantine og nytt anlegg for å håndtere farlig avfall i fat, sekk og containere settes i opp og drift

Parkanlegg og ferjekai etableres på Langøya. Offisiell åpning av anlegget 20. oktober

100 år med steinuttak

Steinvirksomheten foregikk for fullt i 100 år, fra 1890-tallet til 1990-tallet.

En teknisk revolusjon fant sted fra 1927, da håndboring, slegge, håndtraller og tunge manuelle løft kunne erstattes med jernbane, et moderne steinknuseri, lastebiler og steinskuffer på larveføtter (Lunde, S-T og Hansen, R. 2007 Langøya).

Alle foto: Cementmuseet/Biblioteket, Slemmestad

30 år med gjenoppbygging

Det restaurerte området i nord på Langøya. Bildet er tatt i mai 2023. Foto: Trygve Sørli

1995: Daværende miljøvernminister Thorbjørn Berntsen planter et tre i parken som har fått sitt navn etter ham.

“

Som miljøvernminister fikk jeg bidra til at NOAH ble opprettet og at Langøya ble en viktig del av miljøvernet og den totale og integrerte avfallspolitikken i landet. Thorbjørn Berntsens plass foran administrasjonsbygget på Langøya er det eneste stedet i landet som er oppkalt etter meg.

Øya har en lang og spennende historie som kalksteinsbrudd i 100 år med arbeidsplasser og fastboende. I begynnelsen av 1990-årene gjorde staten store investeringer og NOAH ble opprettet. Siden har Langøya gjort jobben sin for folk og land. Nå blir betydelige arealer som har vært brukt til industriell virksomhet rehabilitert med vegetering og aktivitet. Det har øya fortjent etter den viktige jobben den har gjort. Jeg håper kommunen i framtidige kommuneplaner sikrer store områder for allmennheten. Gratulerer med 30 år og lykke til med arbeidet videre!

Thorbjørn Berntsen, pensjonert Ap-politiker og miljøvernminister under opprettelsen av NOAH i 1993

”

Åpningen av friområdet i Nord under Åpen dag i 2017. Foto: Bård Gudim

Flyveaske (bildet til venstre) og restsyre stabiliserer hverandre og danner gipsen som kraterne på Langøya er restaurert med. Prosessen er gjennomregulert og overvåkes svært nøye.

Naturperlen

Langøya er Nordens største naturrestaureringsprosjekt. Vi etablerer en sjelden naturtype - skrin kalkmark - i samråd med Statsforvalter og botanikere. Her trives og sprer sjeldne arter seg naturlig.

Langøya har en unik flora og et rikt dyreliv. Det å få de opprinnelige artene til å vokse i de rehabiliterte områdene har krevd god planlegging, hjelp fra biologer og andre fagpersoner og møysommelig lusing hver sommer. De siste årene har arbeidet gitt resultater! Bildene viser hvilke sjeldne arter vi har funnet i det rehabiliterte området.

Vårmariland

Flueblom

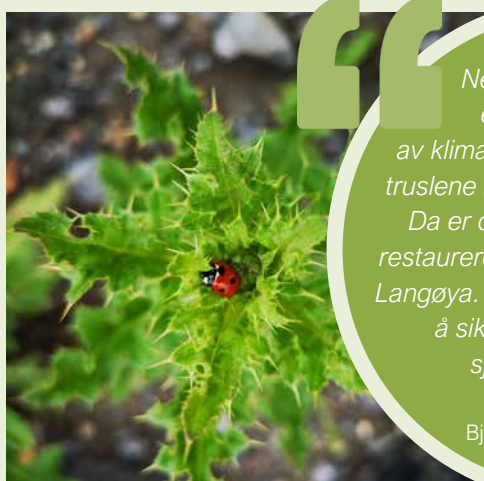
Blåbringebær

Rødfangre

Stor stjerneistel

“Nedbygging av natur er, sammen med utslipp av klimagasser, en av de største truslene menneskene står overfor. Da er det godt å vite at NOAH restaurerer og bygger opp natur på Langøya. De bidrar blant annet med å sikre eksistensen til fem sjeldne plantearter.”

Bjørn Smevold, botaniker

1996

Oppstart av årlig overvåking av Holmestrandsfjorden og testing av aske som innsatsmiddel i stedet for kalkstein

1997

Askebygget oppføres.

1998

Første Åpen dag. Første import av aske fra Danmark

2002

Norsk Avfallshåndtering AS blir til NOAH AS

Gratulerer NOAH med 30 år på Langøya!

Dere har bygd opp en infrastruktur for norsk industri i 30 år, som har bidratt til å unngå utslipp i miljø og natur. Dere jobber med både å håndtere avfall og bidrar til gjenvinning og sirkulære løsninger. Dette har gitt over 80 arbeidsplasser og ringvirkninger for Holmestrand og regionen.

Det er ekstra stas at pukkverket har hatt en sterk fagforening som har vært aktiv helt siden 1912. NOAHs løsninger for avfallshåndtering bidrar til gjenvinning og gjenbruk. Dette er industrien avhengig av både i dag og i fremtiden.

Peggy Hessen Følsvik, LO-leder

Foto Trond Isaksen

I Speira heier vi på alle som bidrar til et bedre miljø. I 30 år har NOAH gjort jobben med å fjerne tungmetaller fra norsk industri og håndtere annet farlig avfall.

I 2022 produserte vi 92 291 tonn resirkulert aluminium på fabrikkens vår i Holmestrand - hele tiden med utsikt til Langøya, der dere utvikler fremtidens gjenvinningsløsninger.

Kjære NOAH, både vi og miljøet takker dere for innsatsen. Gratulerer med 30 år!

Vi gratulerer NOAH med 30 års drift på Langøya! Dere er en hjørnestensbedrift i vår kommune, en sterk bidragsyter til arbeidsplasser, kompetanse, forskning og fremtidsrettede løsninger for miljøet.

Vi gleder oss over deres engasjement og innsats i egen utvikling av bedriften og i lokalsamfunnet i Holmestrand kommune!

Line Mobråthen Rygh, Holmestrand Næringsforening

Da vi ikke fikk gjennomslag for å hindre lagring av behandlet farlig avfall over havnivå, jobber vi nå for gode løsninger for fremtiden.

Holmestrand Bys Vel har en tett, fokusert og tillitsfullt kommunikasjon med NOAH og er aktiv pådriver for at 2/3 av tungtransporten skal ut av byen allerede i år. Vi har sterk tro på at NOAH vil holde sine løfter og at bedriften vil bidra aktivt til at Holmestrand blir et enda bedre sted å bo og besøke.

Vi er optimister og gratulerer NOAH med 30 år på Langøya og ønsker lykke til med spennende utfordringer framover.

Jan Sollid, Holmestrand Bys Vel

Naturvernforbundet i Holmestrand hilser NOAH og gratulerer med 30-årsjubileet!

Takk for mange gode debatter med gjensidig respekt for våre ulike ståsteder. Vi har hatt friske kamper med høy temperatur, men også godt samarbeid med gode kompromisser. Målet er en sikker og grønn øy med høyt biomangfold, godt tilrettelagt friluftsliv og en arbeidsplass dere kan være stolt av.

Vi ønsker fortsatt at vi sammen med dere kan gi vårt bidrag til et bedre samfunn lokalt og nasjonalt.

Takk for trivelige møter. Lykke til med NOAHs viktige samfunnsoppdrag!

Terje Gustafson, Naturvernforbundet i Holmestrand

2003

Gjelsten Holding kjøper NOAH AS, NOAH selger NOAH Brevik til Norcem

2004

Eksplasjon i oppslemmer og magnesiumbrann. Ingen personskade eller utslipp. Krevende arbeid med tiltak etter hendelsene.

2006

Uttak av kalkstein i Syd for rehabilitering i Nord samt utvidelse av deponikapasiteten

Første askesilo settes opp på Langøya

Sement og betong

Teknisk sett kan vi bruke innslag av flyveaske i nye produkter, for eksempel belegningsstein. Slike stein testes nå på Langøya.

Foto Bård Gudim

Askepott

Målet er å produsere ren gips fra svovelsyre, til bruk i sementindustrien eller byggebransjen. Dette er et samarbeid mellom Boliden, Kronos, NTNU, Resitech, Universitetet i Eindhoven og NOAH, og er støttet av Norges Forskningsråd.

CO₂-fangst

Prosess hvor vi benytter klimagassen CO₂ til å stabilisere og ufarliggjøre flyveaske.

Fra avfall til produkt

Kan vi i fremtiden utnytte flyveasken og Kronossyren enda mer effektivt inn i nye produkter? Vi tror svaret på dette er ja. I Holmestrand sitter ett av verdens ledende forsknings- og kompetansemiljøer på flyveaske. Målet er å gjøre oss mindre avhengige av deponi – samtidig som gjenvinningen skal være trygg og sporbar i et evighetsperspektiv. Gjenvinning skal *ikke* skje på bekostning av trygghet for natur, mennesker og miljø. Samtidig har vi stor tro på teknologisk utvikling og innovasjon på feltet vårt.

Under og til venstre får du en liten smakebit på noen av gjenvinningsløsningene vi jobber med.

Saltgjenvinning

Her gjenvinner vi tre typer salter fra flyveaske. Teknologien er testet på Herøya. Visjonen er et fullskala saltgjenvinningsanlegg på Langøya.

Foto Siri Krohn-Fagervoll

2008

Etablering av fukteanlegg i Horsens og oppstart av deponering i Sydbruddet

Vi legger om gipsoppfyllingen fra Nordbruddet til Sydbruddet i august

2009

Statuen av «Sliterne» avdukes.

2012-13

Oppstart av CO₂-prosjekt, der man ser på utnyttelse av CO₂ fra røykgass i stabiliseringen av flyveaske.

Kompetansesenter

Visste du at NOAH har Europas ledende kompetansemiljø innenfor flyveaske?

På Testsenteret på Langøya testes og utvikles det nye produkter fra flyveasken som fanges i forbrenningsanleggene. På forrige side kunne du lese om de nye teknologiene som testes; sement, belegningsstein, salter og ren gips.

Om lag 10 prosent av alle som jobber i NOAH-konsernet er dedikert til forskning og utvikling. Dette er ingeniører med mastergrad eller

doktorgrad som vier all sin tid til å utvikle fremtidens gjenvinningsløsninger, slik at vi får mer inn i det sirkulære kretsløpet og mindre som trenger deponi.

Forskerne våre samarbeider tett med store forskningsinstitusjoner som SINTEF og NTNU, industriaktører som Yara, Aaltvedt Betong og kunder fra prosess- og smelteverksindustri. NOAH samarbeider gjennom etablerte

forskningsprosjekter som earthresQue og Askepott, som er støttet av Norges Forskningsråd.

Ambisjonen er å samle mer kompetanse på Langøya og etablere et kompetansesenter som blir en sentral drivkraft i det grønne skifte og som setter Holmestrand på kartet når det gjelder utvikling av nye og miljøvennlige teknologier og arbeidsplasser.

Jeg er stolt av å være i et fagmiljø som jobber med gjenvinningsløsninger, til glede for våre etterkommere. Jeg gleder meg til mine barnebarn skal bade og sparke fotball her ute.

Rune Jensen, områdeoperatør

Foto Mark Purnell

2015

Planlegging av revegeteringsprosjektet Nord på Langøya

2016

Første del av Nordbruddet topptettes og rehabiliteres. Så er det klart for prosjekt Revegetering

2017

Kopi av Tordenskiolds krutthus reises. Åpning av friområdet i Nord og etablering av kontor på Herøya.

2018

Observasjon av uønskede arter i Nord, tiltak iverksettes med god effekt. Første sommerbåt.

2019

NOAH Engadalen AS etableres. Oppdagelsen av rødlistet orkide vekker internasjonal interesse

Vi flytter trafikk ut av sentrum

Transport til Langøya utgjør i underkant av 1/3 av den tunge trafikken gjennom Holmestrand sentrum. Vi anerkjenner at trafikken er en belastning for innbyggerne og jobber iherdig for å få lagt om store deler av denne trafikken. Les mer om prosjektene som bidrar til betydelig mindre trafikk gjennom byen.

Fra vei til el-skip

Holmestrand og Horten sentrum knyttet til NOAHs virksomhet med om lag 60%. Dette utgjør 6000 biler og 12.000 vendinger per år! Det gir også klimakutt i form av elektrisk drift og kortere kjørerute.

bidra til at det blir enda mer effektivt. Mat-transporten til ASKO foregår for det meste på nattetid, mens vår transport går på dagtid. Slik får vi utnyttet løsningen maksimalt,» sier Tove Sjøblom.

Løsningen krever omlegging av hele transportsystemet og ombygging av ferjekaien på Langøya.

ASKOs elektriske sjødroner vil i løpet av høsten benyttes til å frakte flyveaske fra Moss og direkte til Langøya. Dette kutter antall tungtransporter gjennom

«Her ligger ASKO fremst i verden når det gjelder å gjennomføre nye og miljøvennlige transportløsninger. Vi er stolte av å få delta i prosjektet og

Økt båttransport

Sammen med kundene legger vi gradvis om transport fra lastebil til skip. Både i 2022 og 2023 fikk vi gjennom samarbeid med kunder lagt om ca 1100 biltransporter, som tilsvarer ca 2200 turer gjennom sentrum årlig. Vi jobber videre for å få flere fraksjoner over på skip med direkte ankomst til Langøya.

2020: Den første asketransporten ankommer fra Sverige

2021: Lansering av Hagland Captain, verdens første el-hybride bulkskip. Foto: Mark Purnell

2020

Oppkjøp av Rekefjord Stone AS. Etablerer Morrow Batteries AS og Resalt. NOAH undertegner klimaavtalen til Vestfold og Telemark fylkeskommune som forplikter å bidra til målsetningen om 60 prosent utslippskutt innen 2030.

2021

Restrukturering med opprettelse av NOAH Solutions og NOAH Environment. Statue av Tordenskiold avdukes. NOAH søker Miljødirektoratet om endring av tillatelsen til å legge stabilt ikke-raktivt farlig avfall over kote 0.

2022

Resalt lykkes med gjenvinning av salter fra flyveaske. Padlehuks settes ut i nord etter tillatelse til overnatting ble gitt. Oppstart bygging av avvanningsanlegg. Statuene av «Bonden» og «Reven» avdukes.

Sponsor for lag og foreninger

Holmestrand skal være en god kommune å vokse opp i og et sted der gode miljøinitiativ får støtte. NOAH deler ut en halv million kroner hvert år til gode tiltak rettet mot miljø og oppvekst. Etter pandemien prioriterte vi spesielt formål for barn og unge utenfor organisert aktivitet som «Etter skoletid» på biblioteket. I tillegg støtter vi Holmestrand Dykkerklubb sin opprydding i fjorden, bygging av badstue og omlegging av kunstgressdekket til mer miljøvennlig type på Gullhaug – for å nevne noe.

Søknadsfristen er 15. februar hvert år og søknadsskjema finner du på noah.no/sponsor. Her ligger også informasjon om årets tildelinger.

#Arbeidsplass Langøya

NOAH har vært med i omdømmekampanjen #PlassenVår siden oppstarten i 2021 og hatt stor glede av å dele bilder fra Langøya og bidra til at Holmestrand blir en enda mer attraktiv som bosted, turistmål og møteplass. For oss er Langøya den beste arbeidsplassen vi kunne hatt, og vi er stolte av å være en del av industrien og det grønne næringslivet i kommunen.

15

Velkommen om bord på

Sommerbåten!

For tredje sommer på rad setter NOAH opp fergerute fra Sundebyrgga til nordenden av Langøya. På Langøya er det stier, statuer, kulturminner og infotavler. Det er tilrettelagt for badegjester med badestige og toalett. Også i år blir det satt ut stolper i den nasjonale «Stolpejakten». Det er tillatt å overnatte på øya og NOAH har satt opp to flotte padlehuker der man kan søke ly og overnatte. Det er ikke strøm og vann i friluftsområdet. Mat og drikke må derfor medbringes og alt avfall må tas med tilbake på land.

Sommerbåten går onsdag til søndag fra kl. 09 til kl. 16 fra og med 28. juni til og med 20. august.

Les mer på noah.no og følg med på NOAHs Facebookside og instagram-kontoen [VipaLangoya](https://www.instagram.com/VipaLangoya).

2024

Sydbruddet er ferdig gjenoppbygget under havnivå.

2027

Nordbruddet skal være ferdig toptettet og rehabilitert. Området som kan brukes av allmennheten utvides..

2030

Deponiene er fylt opp og deponeringen avsluttes. Arbeidet med avslutning av Sydbruddet starter. Nye gjenvinningsaktiviteter?

2034

Frist for å ferdigstille resterende friluftsområde i Sydbruddet.

KOMPETANSE

Kompetanse for fremtiden

Ansvarlig og trygg håndtering i tråd
med regelverket

ANSVARLIGHET

MOT

Mot til å utfordre og tenke nytt

@NOAHNorge

NOAH AS

#vipaalangoya

www.noah.no/langoya/

Spørsmål, innspill, ris og ros kan sendes til:
post@noah.no

